

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф. Д-р Валентин Христов Акабалиев, д.м.н.
Ръководител „Катедра по психиатрия и медицинска психология”
МУ – Пловдив

Относно: обявен конкурс за академична длъжност „доцент” към МУ – Плевен по професионално направление 7.1. медицина, научна специалност „психиатрия” (шифър – 03.01.20) към Факултет Медицина, Катедра „Психиатрия и медицинска психология” – Трета Психиатрична клиника на „УМБАЛ – Д-р Георги Странски” ЕАД, Плевен, съгласно обявата в Държавен вестник, бр. 53/13.07.2012г.

С Решение на Академичния съвет на МУ-Плевен от 24.09.2012 г. и със Заповед на Ректора на МУ – Плевен № 1638 от 27.09.2012 г. съм определен за официален рецензент относно конкурса за академичната длъжност „доцент” към Катедрата по психиатрия и медицинска психология при МУ – Плевен. Единствен кандидат за този конкурс е Д-р Калоян Руменов Стойчев, д.м. – психиатър в Трета Психиатрична клиника на „УМБАЛ – Д-р Георги Странски” ЕАД, Плевен.

Биографични данни: Д-р Калоян Руменов Стойчев е роден през 1975г. в гр. Плевен. В родния си град завършва Гимназия с преподаване на чужди езици (1994г.) и висше медицинско образование (2000г.).

От 2003г.-2007г. работи като лекар ординатор в Трета Психиатрична клиника по обща психиатрия и зависимости на „УМБАЛ – Д-р Георги Странски” ЕАД, Плевен, където работи и понастоящем.

От 2006г. има призната специалност по „Психиатрия”.

През 2007г. след конкурс е назначен за асистент към Катедра „Психиатрия и медицинска психология” на МУ – Плевен. Оттогава до настоящия момент последователно заема длъжностите асистент, ст. асистент и главен асистент. През 2010г. му е присъдена образователна и научна степен „Доктор” след успешно защитен дисертационен труд на тема „Коморбидни тревожни и афективни разстройства при пациенти с вредна употреба на алкохол и с алкохолна зависимост”. д-р Стойчев има общ трудов стаж 11г. и 8м.

До настоящия момент Д-р Калоян Руменов Стойчев е завършил 2 курса за следдипломна квалификация в чужбина и 8 в България.

Редовно участва с научни съобщения в големи международни научни форуми в чужбина (годишните конгреси на European College of Neuropsychopharmacology, European Bipolar Forum и др.) и в България (конгресите на Българската Психиатрична Асоциация, Колегиум Частна Психиатрия и др.).

Д-р Калоян Руменов Стойчев е член на Българската Психиатрична Асоциация, Българското дружество по биологична психиатрия – член на Световната федерация по биологична психиатрия и European College of Neuropsychopharmacology (ECNP). Владее писмено и говоримо английски, немски и руски езици, притежава отлична компютърна грамотност.

Женен, има двама сина.

Д-р Калоян Руменов Стойчев представя общо **42 научни труда**, включително и автореферат на дисертационния труд, обособени в 3 раздела. **32 (76,2%)** от научните трудове не повтарят представените 11 научни публикации и участия в научни форуми, свързани с получаването на образователна степен „Доктор”.

При публикациите в български издания в **64%** е първи или единствен автор и в **36%** е втори или пореден автор. В чуждестранните списания и сборници в **71%** е първи автор и в **29%** е втори или пореден автор.

След защитата на дисертацията публикациите са общо 20, от тях 3 под печат.

Авторът представя участие в:

- **1 Монография**, самостоятелен автор – „Налтрексон при лечение на опиоидната зависимост”, в 52стр.
- **Монографична серия** – съавтор – „Comorbidity – perspectives across Europe”, European Collaborating Centers in Addiction Studies: London.
- **Монография** – съавтор в International commentaries: Bulgaria. In: Integrated management of depression in the elderly. Cambridge University Press.
- **Научни сборници** – 3 български с пълен текст.

В чуждестранни научни списания са отпечатани **7 публикации**, от които на 5 е първи автор, на една е втори и на една – пореден автор.

Публикации в научни списания в България – 14, от които на 7 е първи автор.

Резюмета – 11 (4 в чужбина и 7 у нас) – публикувани от участия в конгреси и конференции.

Цитирания - от приложената справка за цитирания се вижда, че Д-р Стойчев има 5 цитирания в чужди източници. В български източници от депозиториума на ЦМБ не са открити цитирания на негови публикации. Обяснено е, че поради продължаващия ремонт в ЦМБ справките за цитирания са непълни, тъй като се изготвят само от достъпните в момента източници.

От представената авторска справка за цитирания на научни публикации, нефигуриращи в ЦМБ се вижда, че автореферата на дисертацията на Д-р Стойчев е цитиран в дисертационния труд на Д-р Васил Женков.

Освен това повечето от значимите му публикации са през последните две години, така че в бъдеще, съм убеден, ще бъде цитиран.

ТЕМАТИЧНОТО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ Е СЛЕДНОТО:

1. *Клинична психиатрия (65,1%) с подраздели:*
 - 1.1. *Клинична епидемиология, диагноза и диференциална диагноза, коморбидност, протичане и прогноза*
 - 1.2. *Лечение*
 - 1.3. *Спешна психиатрия*
 - 1.4. *Геронтопсихиатрия*
2. *Зависимости (16,2%) с подраздели*
 - 2.1. *Клиника и методология*
 - 2.2. *Лечение и превенция*
3. *Невробиологични изследвания при психичните разстройства (4,6%)*
4. *Съдебна и консултативна психиатрия и етични проблеми в психиатрията (7,0%)*
5. *Психосоматична медицина (7%).*

Кратък анализ на темите в научните трудове:

1. Клинична психиатрия

Основно място в това направление заемат проучванията в областта на клиничната епидемиология и диагностика. Това са основно изследвания на симптомно и синдромно равнище, в напречен срез и лонгитудинално при различни диагностични единици: биполарно разстройство, рекурентна депресия, тревожни и невротични разстройства, личностови разстройства, шизофрения и ендогенни психози, деменции (I-1, I-4, I-7, I-10, II-13, II-15, II-17-20, II-34-38, II-42)

Обект на разглеждане в публикации I-1, I-2, I-3, I-5, I-7, I-8 – 10, I-11, II-15, II-19, II-20, II-31, II-40, III-1; е психиатричната и соматична коморбидност и по-специално асоциацията между редица психични разстройства от Ос I и алкохолната злоупотреба/зависимост. Проблемът е анализиран детайлно в основните си клиничко-епидемиологични, невробιологични и терапевтични аспекти. Публикувани са подоробни епидемиологични данни от собствени проучвания на психиатрична коморбидност сред хоспитализирани пациенти с алкохолен проблем в специализирани лечебни заведения в страната (I-2). В специални обзорни статии е анализирана честотата на асоциация между разстройствата дължащи се на употреба на алкохол и редица други психични разстройства (афективни разстройства и биполарно разстройство в частност, социално тревожно разстройство, пост-травматично стресово разстройство, личностови разстройства и абнормности и др.), като са представени и резултатите от собствени клиничко-епидемиологични проучвания (I-7, I-10, II-15, II-19, II-20). Дискутира се в исторически и съвременен аспект концептуализацията на феномена коморбидност в полето на медицината и в психиатрията в частност. В детайли са разгледнани потенциалните подлежащи генетични и невробιологични механизми обуславящи едновременната предиспозиция към различни психични разстройства и проблемна употреба на психоактивни вещества.

В дисертационния труд, чиито автореферат е представен, за първи път в нашата страна е представено комплексно проучване на 12-месечната и пожизнената болестност от разстройства на настроението и тревожни разстройства сред стационарни и амбулаторни пациенти с вредна употреба на алкохол и алкохолна зависимост чрез използване на многостъпков диагностичен алгоритъм, включващ детайлна ретроспективна информация и структурирано диагностично интервю. Разработения алгоритъм подпомага отдиференциранто на тревожните и афективните разстройства и проблемната употреба на алкохол по оста първичност/вторичност. Посредством използването му е установено, че в мнозинството от случаите на асоциация тревожните и афективни разстройства предшества алкохолния проблем и се пропускат в диагностичния процес (I-1). **Потвърждава се изказването от редица други автори допускане, че усъвършенстването на диагностичния процес, респ. ранното разпознаване и лечение на пациентите с афективни и тревожни разстройства, би способствало за превенция на вторична алкохолна злоупотреба и зависимост.**

В обзорна публикация е изследвана асоциацията между личностови разстройства и проблемна употреба на ПАВ с представяне на подробни епидемиологични данни от мета-анализи (включително и от собствени проучвания), обсъждане на моделите на свързаност на разстройствата и допринасящите за това невробιологични фактори, както и прогностичното значение на коморбидността (II-20).

Специално място в **поднаправлението диагностика и протичане** е отделено на афективните разстройства и по-конкретно биполарното афективно разстройство (БАР). В две публикации (II-17–18) се изследва сезонността на пристъпите и клиничните характеристики на пациенти с биполарно афективно разстройство, както и корелацията между социално-демографските и клинични характеристики на хоспитализирани пациенти с БАР. Отдиференцират се предикторни фактори подкрепящи търсенето и

задържането в лечение при пациенти с БАР. Разгледана е и ролята на новото поколение антиконвулсанти (ламотрижин, топирамат, габапентин, тиагабин) при лечението на това заболяване (II-35). В две нови публикации (II-13, II-42) се изследва недиагностицирана биполарна болестност в собствена извадка от пациенти с униполарна депресия и се сравняват клиничните характеристики на пациентите с новооткрито биполарно разстройство тип I и II. С оглед откриването на подп्राгови биполарни симптоми е разработен и приложен специален полуструктуриран въпросник (II-13, II-42) **Установява се висока честота на погрешно диагностициране на случаи на биполарно разстройство като униполарна депресия, като тази находка е в унисон с много други публикации в световната психиатрична литература. Закономерно се налага извода, че ранното разпознаване на подлежаща биполарност при пациентите с депресия би подобрило ефективността на лечението чрез редукция на случаите на терапевтична резистентност, а това от своя страна подобрява цялостната прогноза на заболяването.**

Научните трудове в областта на лечението и профилактиката касаят изследвания на ефективността и поносимостта на редица психофармакологични средства. С помощта на клинични оценъчни скали, психологични методи и клинично наблюдение е проучена ефикасността на различни психотропни медикаменти (невролептици, тимостабилизатори, антидепресанти, ноотропи, инхибитори на ацетил-холинсеразата и други медикаменти за лечение на деменция, налтрексон, мелатонин и др.) върху собствени извадки от пациенти и са обособени някои препоръки за практическото им приложение (I-8, II-32, II-34 – 39).

Специално място в научната дейност заема психиатрията в напреднала и старческа възраст с оглед актуалността на този проблем при настоящата демографска конюнктура в повечето държави по света, в това число и България. **В съавторство с международен екип е публикувана монография за депресията в старческа възраст.** Трудът засяга всички основни аспекти на този основен проблем в съвременната медицина: клинично-епидемиологични, етиологични, диагностични и най-вече терапевтични. Представен е лечебния подход към подобни пациенти в редица държави и части на света, различаващи се съществено по социодемографските си и културални характеристики, както и по организацията на здравните си системи.

В областта на геронтопсихиатрията са публикувани и резултати от собствени клинично-епидемиологични и терапевтични проучвания (II-34, II-39).

Проучвани са и актуални проблеми на спешната психиатрична помощ, като наличните модели на организация са резюмирани в обзорна публикация по темата (II-22.) **В този контекст е представен и анализ на организацията на психично-здравната спешна помощ в България, успоредно с първо по рода си в страната ни проучване на 12 месечната обръщаемост на пациенти със спешни психиатрични състояния към спешно приемно отделение на една от големите български многопрофилни болници (II-22).**

В специална обзорна статия е разгледана асоциацията между суицидно поведение и шизофения с акцент върху наличните превантивни стратегии, които трябва да се развиват и въвеждат и в нашата клинична практика (II-26)

2. ЗАВИСИМОСТИ

Представена е монография (II-30) разглеждаща опиоидния антагонист налтрексон в качеството му на средство за лечение и превенция на релапс при пациенти с опиоидна зависимост. Публикувани са обобщени данни за лечение с медикамента за голяма извадка от стационарно лекувани пациенти с алкохолна и опиоидна зависимост, което се прави за първи път в България. Информацията в монографията е с важно практическо приложение и е полезна за всички медицински специалисти лекуващи пациенти със зависимост (в това число и служители в центрове за спешна медицинска помощ, токсикологични отделения и клиники и др.).

В две публикации са прави анализ на факторите свързани с успешно лечение в субституиращи програми с метадон (II-16, II-29) **Предложен е оптимален модел на мрежовидна структура между различните звена на наблюдение, събиране на данни, лечение, рехабилитация и превенция на връзките между тях, чрез който може да се реализира т. нар. „глобален подход“ към явлението наркомании.** В отделна публикация се разглежда в детайли въпроса за личностовата абнормност при опиодна зависимост и ролята и като прогностичен фактор за успеваемостта на лечението с данни от собствено проучване (II-12).

Публикувани са и резултати от собствен опит при симптоматично лечение на често срещаните се при опиоидно зависимите пациенти разстройства на съня (I-6). **Разгледана е ролята на специалистите от първичното здравеопазване в контекста на съвременните тенденции в лечението на зависимости към психоактивни вещества (II-14), което се прави за пръв път в България.**

Обобщени са всички съвременни данни за ефективността на антиконвулсантите при лечение на пациенти с алкохолна зависимост в обзорна публикация по темата (I-8).

3. СЪДЕБНА ПСИХИАТРИЯ И ЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ В ПСИХИАТРИЯТА

В специална публикация (II-27) е разгледана нормативната уредба, касаеща принудителното психиатрично лечение в България със сравнителни препратки към законовата база на други държави. Посочени са някои слабости в текстовете на сега действащия в страната ни „Закон за здравето“ в частта, отнасяща се до принудително лечение и по-специално силно стеснените критерии за задължително лечение, ограничени до конкретни диагнози (в противовес на редица аналогични европейски и американски нормативни документи). Публикувани са резултати от нашия опит с полуструктуриран въпросник за прогнозиране на опасното поведение, използван в съдебно-експертната ни дейност (II-27, II-33).

В друга публикация (II-28) е направен обзор на проблема „конфликт на интереси“ в психиатричната наука и практика в основните му аспекти: финансов и нефинансов. Въз основа на преглед на данните от публикуваната научна литература по темата са идентифицирани редица неуместни подходи, манипулиращи достоверността на научните изследвания за ефективността на различни психофармакотерапевтични медикаменти, вследствие от нерегламентирани отношения между изследователските екипи и фармацевтичните компании.

4. ПСИХОСОМАТИЧНА МЕДИЦИНА

В съавторство с интердисциплинарен екип е направено собствено проучване на нивата на социална адаптация и тревожност при хоспитализирани пациенти със сърдечно-съдови заболявания (II-23). **За целта е използвана за първи път в научната практика в страната ни българска версия на специален полуструктуриран въпросник за социална адаптация (SASS).** Установена е положителна корелация между соматичните симптоми, броя на кардиологичните заболявания и напредналата възраст от една страна, и лошата социална адаптация със значително повишената тревожност, от друга. Направен е извода, че високата честота на тревожно-депресивни симптоми при пациентите с кардиологични заболявания предполага необходимостта от допълнителни психофармакологични или психологични интервенции при голяма част от тях, с оглед подобряване на нивото на функциониране и качеството на живот.

Две отделни публикации (II-21, II-41) се фокусират върху един често срещан подвид на хроничния болков синдром, а именно хроничната тазова болка наблюдаваща се основно при пациенти с урологични заболявания. Дискутират се предполагаемите етиопатогенетични аспекти на проблема и се прави обзор на сега наличните терапевтични средства, с фокус върху психофармакологичните медикаменти.

5. НЕВРОБИОЛОГИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ ПРИ ПСИХИЧНИТЕ РАЗСТРОЙСТВА

Резюмирани са научните данни за асоциацията между някои очни заболявания и различни психични разстройства (шизофрения, умствена изостаналост, хиперкинетично разстройство с дефицит на вниманието и др), която е известна отдавна. Представени са съвременни изследвания намиращи генетична връзка между шизофренията и определени форми на страбизма (конгенитална екстропия). **Изследвана е честотата на офталмологични заболявания в собствена клинична извадка от над 50 пациента с различни психични разстройства (II- 24), което се прави за първи път в страната ни.**

В друга публикация се прави обзор на наличните данни за интермедиерните фенотипове (ендофенотипове) при шизофрения и тяхната роля като прицелно място на терапията (II-25).

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

От направената академична справка от МУ – Плевен се вижда:

Д-р Калоян Руменов Стойчев за периода 2009-2012г. е реализирал учебна натовареност (в еквивалентни часове) със студенти общо 788,2ч.

Той участва в преподаването по **психиатрия и медицинска психология** освен на студентите в специалност „Медицина“, и в обучението на Медицински сестри и Акушерки във Факултет „Здравни грижи“, на студентите – Медицинска рехабилитация и ерготерапия – Факултет „Обществено здраве“ и на четири специалност в Медицински колеж при МУ – Плевен.

Д-р Стойчев участва в обучението на английски език на чуждестранните студенти в МУ – Плевен, специалност „Медицина“, като основно провежда практически упражнения, има и участие в лекционния курс, както и при изпитването на студентите АЕО.

Общият хорариум на преподаване е както следва:

- За учебната 2009/2010г. – 224,6ч.
- За учебната 2010/2011г. – 274,0ч.
- За учебната 2011/2012г. – 289,6ч.

ЛЕЧЕБНО-ДИАГНОСТИЧНА ДЕЙНОСТ

Д-р Стойчев има дългогодишен стаж (11г. и 10м.) в стационарни и амбулаторни условия с пациенти с различни диагнози, като се профилира върху зависимости и коморбидности.

Д-р Стойчев използва и владее различни диагностични техники, вкл. клинични скали, стандартизирани и полустандартизирани интервюта: SCID, MINI, SCAN, PANSS, BPRS, AIMS, BARS, SAS, ADAS, HAM-D, HAM-A, MADRS, CGI, PSI, YMRS...

Въпреки, че дългогодишното му участие (8г.) в клинични изпитвания на нови медикаменти, не трябва да се счита за приоритет, не трябва да се отрече умението му да борава с разнообразни, световноизвестни тестове, за което многократно е бил лицензиран и сертифициран. Той има добре разработен индивидуализиран диагностичен подход и е отлично запознат с различните диагностични консенсуси. Владее и активно прилага биологичните методи за лечение в психиатрията. Участва в практическото обучение на студенти, докторанти и специализанти, не само на българи, но и на чуждестранни студенти, обучаващи се в МУ – Плевен. Притежава отлични умения за работа в екип.

От направения анализ върху целия творчески път на Д-р Калоян Руменов Стойчев е видно, че той се очертава като изключително добър професионалист, не само в областта на зависимостите, а и в цялата клинична психиатрия (най-голям процент от научните му проучвания са в тази област).

Смятам, че притежава необходимия опит като практикуващ психиатър, както и широки професионални интереси. Той е отличен преподавател, с творческа насоченост и иновативен подход в обучението на студенти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Калоян Стойчев, дм е опитен и развиващ се клиницист, преподавател и изследовател. Владее свободно английски, немски и руски езици и притежава отлична компютърна грамотност, което му позволява да поддържа високо ниво на литературна осведоменост.

Като лекар д-р Калоян Стойчев, дм се отличава с чувство за отговорност при изпълнение на професионалните си задължения. Проявява подчертан клиничен интерес към диагностиката и лечението на най-важните социално-значими психични заболявания.

Неговите показатели за научно-изследователска, учебно-преподавателска и диагностично-лечебна дейност отговарят на законово установените критерии за присъждане на степеннта „Доцент”.

След внимателен прочит и анализ на представените материали в конкурса за доцент по психиатрия към Факултет Медицина, Катедра „Психиатрия и медицинска психология” – Трета Психиатрична клиника на „УМБАЛ – Д-р Георги Странски” ЕАД, Плевен, съгласно обявата в Държавен вестник, бр. 53/13.07.2012г. считам, че кандидатът д-р Калоян Стойчев е изграден изследовател и преподавател, което ми дава основание да дам положителна рецензия и да предложа на почитаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на академичната длъжност „Доцент” по Психиатрия с шифър 03.01.20 в обявения конкурс съгласно Заповед на Ректора на МУ – Плевен № 1638 от 27.09.2012 г

25/11/2012

/Проф. д-р В. Акабалиев, дмн/